

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben háshoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 88. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 április 18.

Nyugalom a Kárpátokban.

Budapest, április 17. (Saját tud.) A főhadiszállásról jelentik: A Kárpátok között tegnap is nyugalom volt. Az apró ütközetek között, melyek a rengeteg fronton helyenként támadtak, csak az uzsoki szorosostól keletre lefolyt csatát kell kiemelni. Itt egy orosz támadást a szövetséges csapatok igen eredményes ellentámadással viszonzottak.

Oroszország erőlködései a Kárpátokban.

Zürich, ápril 17. (Saját tudósítónktól.) A Corriere della Sera jelenti Londonból: Katonai körök véleménye szerint minden a kárpáti eseményektől függ. Most már tisztán látható, hogy a szövetségesek tervezett közös és kétoldali offenzívája mindkét fronton csupán akkor kezdhető el, ha Oroszország is készen fog állani. Habár az utóbbi időben az oroszok óriási erőlködéseket is tettek a Kárpátokban, még mindig nem lehet mondhatni, hogy a végső küzdelemre készen állanak.

Az oroszok sikertelen támadása.

Budapest, április 17. (Saját tud.) Ungvárról jelentik, hogy az oroszok az Erdős Kárpátokban egy áttörési kísérletet terveztek. Az áttörést Kethely környékén igyekeztek volna végrehajtani. Azonban a nagy gonddal előkészített áttörési kísérlet az oroszok minden heves támadása és erőlködése után teljesen megsemmisült a vitéz magyar katonák hőies harci bátorságán és szívós ellenállásán.

Orosz parlamenterek József főhercegnél.

Budapest, ápr. 17. (Saját tud.) József főherceghez lesz, aki most is az északi harctéren tartózkodik, husvétkor orosz parlamenterek jelentek meg és három napos fegyverszünetet kértek az ünnepre, halottaik eltemetése végett.

József főherceg a parlamentereknek a három napos fegyverszünetre vonatkozó kérelmét elutasította, ellenben hajlandó volt a halottak eltakarítására tizenkét órás szünetet adni.

Mikor a parlamenterek meghozták a választ József főhercegnek és bejelentették, hogy elfogadják a tizenkétórás szünetet, egyuttal ajándékokat is hoztak magukkal.

Nyulakat és kék meg piros színű husvétü tojásokat hoztak ajándékképen.

Az özvegy cárné ajándéka az orosz Vörös-Keresztnek.

Budapest, ápr. 17. (Tud. cen. táv.) Nisből jelentik, hogy az özvegy cárné hetvenezer rubel adományát tegnap adták át aranyban az orosz Vörös-Kereszt vezetőségének.

Pasics tanácskozása.

Budapest, április 17. (Tud. cen. táv.) Bukarestből jön a hír, hogy Pacics szerb miniszterelnök tegnap igen hosszasan tanácskozott Czapricsikov bolgár követtel. A bolgár követtel való tanácskozás után Trubackoj herceg az orosz követ is megjelent Pacicsnál, akivel a szerb miniszterelnök szintén hosszabb ideig megbeszélést folytatott.

Belgrád romjain.

Milanó, április 17. (Saját tud.) A Corriere della Sera nisi tudósítója látogatást tett a szerb fővárosban és tapasztalatairól a következőket írja:

— A háboru láza mintha egy pillanatig megszűnt volna a szerb főváros fölött és a lakosság már több mint husz nap óta élvezte a nyugalmat abban a hitben, hogy az örökké fog tartani, mikor ismét gránátok csaptak le a városban és shrapnelek sivitottak a házak fölött a levegőben. Az egyetlen vasuti vonal, amely Belgrádot Nissel összekötötte, ugyszólván teljesen elpusztult és a szerb főváros a világtól elzárva áll. A belgrádi vasuti állomás nincs többé, a sinek és a raktárak pedig eltűntek a föld színéről. A vonat a várostól öt kilométernyire Topcsider-fürdőből indul el. Különben az egész szerb közlekedést a szénhiány miatt is a legnagyobb veszedelem fenyegeti.

— Amint a topcsideri állomásra lép az ember, tisztán kivehető az ágyudörgés. Az a néhány utas, aki erre vetődik, csodálkozik ezen, mert hiszen úgy tudták, hogy az egész szerb földön teljes a nyugalom. A pályaudvar előtt hatalmas és szinte beláthatatlan

MEGNYILT a

GYERMEK-DIVAT SZALON

elegáns leányka és fiu-ruhák, felöltők raktára
Rimanóczy-utca I. szám, Royal kávéház mellett.

pocsolya terület el, amely elborítja az összes utakat. A sárból csak néhány teherkocsi látszik ki, amelyet ökrök húznak. Ez minden amit az ember az állomástól a városig láthat. Amint közeledünk az első utcaforduléhoz, láthatjuk a gránátok kegyetlen pusztítását. A vasuti hid légbe van röpitve és a legsűrűbben lakott városrész teljesen romokban hever. Körülbelül két kilométernyi körzetben nem látni mást, csak romot, a belgrádi pályaudvarnak még a roncsai is alig vannak meg. A város felé hosszú karavánja vonul a visszatérő menekülteknek, akik itt újabb menekültekkel találkoznak. A magasan felelő kocsik visszafordulnak és megkezdődik az új futás. Eközben a városban a házak tucatjai omlanak össze és a gránátok a Terrazián, a szerb metropolisz legszebb sétányán pattannak szét. Az üres utcákon füttyöl a szél, Belgrád rendez vendége, amely egyedül maradt hű az agyonbombázott fővárosához.

Az öreg magyar pap az erdőn.

Emlékezés Bunyitay Vincére.

Az olchini püspök többször mondta a sorok írójának: „jegyezze meg magának, kedves öcsém, hogy az én családomnak minden testi és lelki ereje belém azorult.” Ha kissé furcsán hangzott is ez a kijelentés, de igaz volt. Ami a lelki erőt illeti, maga a Magyar Tudományos Akadémia koszorúzta meg történetírói munkásságát; testi erejét illetőleg pedig elmondhatom, hogy egészségesebb embert nem ismertem nála. „Nekem soha se fájt se fejem, se fogam. Fogam mindig megvan, egyet kivéve, az is sódareosontba törött ki. Kopasz se vagyok, mert az én időmben a német még nem hozta be Magyarországra a himlőoltást. Attól van a foghullás meg a hajhullás mostanság. — Ami rossz anyag van az emberben, ki kell annak jönni; ha visszafojtjuk, annál rosszabb. Igaz, hogy az én időmben sok volt a ragyás ember, de nem volt az nagy baj. Legfeljebb azt énekeltük:

Azért, hogy egy kicsit ragyás
Kend az én szeretőm, nem más;
Illik kendnek rettenetes,
Hogy egy kicsit himlőhelyes...»

Az öreg magyar pap alig volt beteg életében, legfeljebb, hogy igen ideges volt, de arra azt mondta: ha nyugodt természetem lett volna, vittem volna é ennyire? Jaj volt annak, aki valamit elejtett, vagy akármilyen csörrenést okozott: leszedte róla a keresztvizet. Máskülönb, mondom, az öreg pap igen ép, hibátlan testű és egészségű ember volt.

Maga is annak tulajdonította azt, hogy teljes életében szerette a szabad levegőt. Már Lipovniczky idejében sokat vadászott, mikor pedig kanonok lett, örömmel vállalkozott a vadászati dékánúságra. Az erdei tartózkodáson kívül mértékletességének tulajdonította testi frügeségét. „Mert én kedves öcsém, elmondhatom, hogy teljes világéletemben ételben, italban mértéklet tartottam. Egyetlen egyszer voltam berugva életemben. akkor se én voltam a hibás. Mint egri kispap segédkezni mentem társaimmal az irgalmasok templomába. Assistentia után a mizeriek erős „bikavért” adtak inni, mely a földhöz vágott. Nem ismertem én az erejét akkor. Különbem nem vette észre kedves öcsém, hogy akik a bort szeretik, mind hosszúéletűek? Veszem észre, Kedves Méltóságos uram „Persze kedves öcsém, embere válogatja, meg bora válogatja; mi hegyaljaiak aszuhoz, szamorodnihoz vagyunk szokva, bezzeg a barsiaknak a garamvölgyi bor is elég erős. Mikor Ipolyi püspök garamvölgyi borával kínálta Beöthy Andor alispánt s megkérdszte tőle, hogy izlik, ez azt felelte: Kegyelmes Uram, a Körös vize csak egy fokkal erősebb, mikor zavaros, ennél bornál. Nekünk hegyaljaiak

nak még a váradi bor se erős, mert, mint mondom, mi aszuhoz, szamorodnihoz vagyunk szokva. Szamar ember, aki szamorodnit mond, mert ez nem magyar szó, hanem tót. Szamorodni, annyi, mint magától termő.

De hová ragadtál óh lelkesedésnek
Gyors talyigája?

Az olchini püspök tehát szerette a szabad levegőt tartózkodást az „out-dour life-t” ahogy az anglius mondja. Még télen is kikirándult az erdőre, ebédet főzött, s jól tartotta vendégeit. Otthon ugyan gyakran elmagyarázta, hogy: asszony pincébe, ember konyhába nem való, s rosszalotta a szakács-tartást, ami német bolondság, de már az erdőn mégis csak süttött-főzött. A magyar főzés csinját binját magyarázta néha a káptalanban is úgy, hogy boldogult Vinkler püspök egyszer így szólott hozzám: fiam, úgy sütnék főznék ott némelyek a káptalanban, hogy szinte érzem a konyha-szagot s megfájdul tőle a fejem.

Utolsó alkalommal 1913 nyarán, június 12-én rándultam ki az olchini püspökkel az erdőre, a gálosházi* erdőbe, a pisztrángos tavakhoz. Egyik paptársammal és vele reggel hétkor az állomásra mentünk. Az inas hozta a pincetokot, mely mindenféle enni és innivalóval volt megtömve. A káptalani alkalmazott, kinek velünk kellett jönnie, az utolsó pillanatban érkezett meg, s szállott be hozzánk a kupéba. Kikapott előbb de aztán így szólott az öreg magyar pap: „Különbem, ha nekünk is fiatal szép feleségűk lenne otthon, talán mi is később érkezünk volna. De ne gondolja, kedves öcsém, hogy mindig ilyen lesz. Lám Madách is azt mondja:

«Miód a lyánka csak menyasszony,
Még csupa menny az egész asszony.
Későbbben, amint lesz menyecske,
Folyton fogy a menny, s lesz menyecske.
A menny végkép elfogy lassacsán
S csak az asszony marad meg pusztán.»

A vonat reggel fél nyolckor indult a kolozsvári vonalon, de alig hagytuk el Várad-Velencét, az öreg pap kinyitotta pincetokot és előkerült az enni inni való: szalonna, sódar, hagyma és bor. Nem sokat evett, de annál örömebb gyújtott rá a Ferencz József képű ékesített millenniumi pipára.* „Elkoptott már az is, kedves öcsém, mint a gazdája, de hát csak nem hozhatom a Széchényi kegyelmes urtól kapott pipát az erdőre. Még valami baja találna lenni.” Ez a püspöki pipa sok könnyet kicsalt már a szeméből. Egyik kollégájának mutatta egy ízben. „Nézzé öcsém, kinek a cimere van rajta? Ki hitte volna, hogy egy szegény kálmínista gyerek ennyire viszi, hogy egy Széchényi gróf, váradi püspök, valóságos belső titkos tanácsos pipát ajándékoz neki karácsonyra!” És hullott a könnye. De térjünk vissza a kupéba. Pipázás közben rászól az öreg pap a káptalani tisztviselőre.

* Bizony kedves öcsém gálosházi nem gálosházai, meg nyiregyházi, mint ahogy most a zsidó firkások írják. Szegény öregnek nagyon igaza volt. Rettenetes, ahogy Budapesten életben és írásban rontják a magyar nyelvet. *Életben.* Ma már az üzletekben úgy beszélnek a vevőhöz: „Mit parancsol a hölgy?” Persze németten. *Die Dame* megszólításban járja, de magyarban képtelenség. *Írásban.* Bródy Sándor *„Jewsey magyar földön”* c. háborús novellájában szóról-szóra így áll: Az irnokocska engedte, hogy testének *hőjét* az ismeretlen bajárs elvonja. Vagy: Kis József híres szavaltati darabjában *„Jehova”* ezt olvasom: „Mint vad, mikor a vadász csője durran.” Bródy Sándor írásaiban különben csak úgy hemzseg a sok magyartalanság. Nem egy Bunyitay, de száz kellene, aki védelmezzé nyelvünk tisztaságát.

* Ha erdőre ment az öreg pap acélkova taplót vitt magával. Ezuttal a tapló nem akart meggyuladni. „Van itt benzines gyújtó Méltóságos Uram.” „Nem kell, az suszternek való.”

Ne ráncolja a homlokát, kedves öcsém. Maga szemrevaló legény lenne, de mikor ráncolja a homlokát, olyan mint egy vén zsidó, mikor a pénzt olvassa. Ha felesége lennék, nem engedném.” Rikodson szállottunk ki a vonatból fél 9-kor s némi gyaloglás után elértünk a kocsiton reánk váró négyökrös szekérhez. Erre az öreg pap, ki már ekkor elég gyöngye gyalogló volt s én, az ő kedvéért, hogy egyedül ne legyen a kocsin, felszállottunk. Szászfalván végig haladva, neki-kanyarodtunk a hegynek, olyan uton, mely ökröszekérnek is elég rossz volt. Itt már én is leszállottam s egyedül hagytam az öreg papot a szekéren, Amint fokozatosan emelkedünk fölfelé, egyre táult alattunk a látóhatár, a Körös szép széles völgye, közepén a folyó kanyargó ezüstszallagjával, két partján a sok községgel, szántóföldekkel, északra az élési hegyek impozáns láncolatával. Az öreg papnak látva elragadtatásunkat, kedves szottyant: kezdte idézni Petőfit, kedves poétáját:

Zöld leveles fehér-virágos ákácfa
Kék ruhában szőke kis lány van alatta . . .

no meg aztán:

Befordultam a konyhára
Rágyujtottam a pipára . . .

Micsoda ötletei, micsoda színei, kifejezőmódja van ennek a suszterpoétának! An a szép világos verseket szeretem. Nem szeretem én Arany balladait, mert én verset akarok olvasni, nem rébuszt fejteni. Majd be jutottunk az erdőbe, s két hegyenyergen áthaladva kezdtünk leereszkedni a gálosházi patak völgyébe. Beh gyönyörű kép tárult ekkor elénk! A juniusi világoszöld erdő fátvólán át látszott a bájos völgy kanyargó sellős, fehérhajlékos patakával, s a sötét zöld tavak esendes tükreivel. Edes béke érzete szállott lelkünkbe. A révi szorosánál jóval kisebb hegyek, sziklák nélkül. Az egészségnek jellege nem vadregényes, de idilli, rendkívül bájos. Rohanó kristálytisza jéghideg vízü patak, nyilsebesen illanó pisztrángokkal, ezer virággal pompázó buja rét, kanyargó völgy, bükkerdővel koszorúzott hegyek. Nem is fukarkodtunk a dicsérettel. „Kedves öcsém, mikor Széchényi kegyelmes urat ide hoztam, így sóhajtott fel: Is-tennem, ha nekem ilyen helyem volna!”

Ahol a pisztrángos telep van, a völgy kissé kiszélesedik. Egyik oldalán a patak rohan, másik oldalán egy kis csatorna. E csatornából folyik a víz a négy pisztrángos tóba, azokból viszont vissza a patakba. A tavak sövénykerítéssel bekerített telken vannak. A kis csatorna mellett van egy kis pisztráng kisedővő; néhány fa tartály (reservoir) az egészen kis pisztrángok részére. A tavakban, melyek hosszukás négyszög alakúak (5×12 m.) nagyság szerint osztályozták a halak. Ha kicsit nagyot összeszeresztenének, hamar vége lenne a kicsinyeknek. Nemcsak homo homini lupus, az az ember embernek farkasa, de a pisztráng is az. Ahogy megérkeztünk a tavakhoz, előkerült a közelben lakó őr, s etetni kezdte májjal a halakat. Mikor magvető módjára széles gesztussal beleszórt az apróra vágott húst a tóba, egyszerre megmozdult annak egész sima felülete. Mintha láthatatlan kéz ezüst sarlókat dobott volna fel a tóból, úgy ugrált ki a vízből félhold alakban a sok falánk pisztráng. Ezüst holdak táncoltak, villantak, vetődtek az egyszerre fehér tarajossá vált víztükör fölött. Valami szép látványosság volt.

Az öreg pap nem engedte, hogy sokáig gyönyörködjünk benne. Hozzáfogott a süítés főzéshez. Volt dolga az egyik oláh atyafinak: szolgafát készített és forgatta nyársan a töviskes pecsenyét. Közbe-közbe kapott egy-egy fedést a méltóságos szakácstól. Maga a szakács hosszú lére eresztett csirkepaprikást készített reszkető kézzel. Így aztán a belé-szántnál több paprika meg só is hullott

abba. Legalább tréfálkozhattunk, hogy szerelmes a szakácsné. Mi vendégek egyideig segíteni akartunk a 75 esztendőszakácsnak, de látva, hogy kedvére tenni nem tudunk, elmentünk a gálósházi malomhoz. Az a völgy elején van, egy negyedóránira a pisztrángos tól. Egy kis sziklabarlangocskából itt ered a patak. Alig hogy kijön a barlangból, malmot hajt. Gyönyörű kis dél-élti sétat volt. Fél egykor öreg szakácsunk feltárlta az ebédet a leveles szinben. Csirkepaprikás, töviskes peccenyé, hideg kapros túróslépeny. Ebéd alatt egy oláh ember süttötte nyáron a patakból fogott pisztrángot. Bizony feddést kapott az is. „Nem megmondtam magának, hogy mikor kiugrik a pisztráng szeme, rögtön le kell venni a nyársról? Most már megeheti, ugy kiszáradt.” De biz azt mi ettük meg jó étvágygyal, mert ha talán nem is volt oly tökéletes, amilyennek az öreg méltóságos szerette volna, jó volt biz az. Mikor a pipára rágyújthatott, jó kedve szottyant az öreg szakácsnak is. Dicsértük, milyen jó ebédet adott, mire ő egyetlen világi vendégéhez fordulva mondá: „hiszem, öcsém, hogy a maga kedves felesége jobban megfőzte volna az ebédet, no meg az ő szép fiatal kezéből jobban is esett volna, de jobb szívvél ő se adhatná, mint én. Különb, amilyen kedvesek, gyöngédek a nők fiatal korukban, épen olyan szörnyűk, ha megvénülnek. Hígyjék el, minden vén asszony boszorkány. Okosan tették a régiak, hogy megégették őket. Most is rászógnak a borsószalmára. Ami rablás, esábitás, kerítés, gyilkosság történik, abba minde benne van valami vén asszony keze.” Hallgattam de eszembe jutott, amit egy maliciózus vendége mondott róla egykor, hogy t. i. az öreg valóságos megfordított Kempis Tamás. A Krisztus Követésének halhatatlan szerzője t. i. azt mondja egy helyen, hogy a lelki ember egyes nők társaságától távol tartja magát, s az egész ájtatos asszonyi nemet Isten ótalmába ajánlja. Az öreg ellenben külön-külön rendkívül udvarias volt a hölgyekkel, az egész asszony nemet ellenben igen szigorúan ítélte meg, vagy inkább becsülte le.

Kedélyes pipázás után ledőlt a leveles szinben lévő pokrócos lócára, vendégeit kardalészára eresztvén. Alig léptünk ki a szinből, hallottuk jóízű horkolását. Mi a patak mentén lefelé mentünk a doboresányi (azelőtt dubricsenyi) vizeséseket megtekinteni. Mikor három óra után visszaérkeztünk, még mindig az igazak álmát aludta.

Hazamenet ugyancsak dicsértük a leáldozott napot. „Hát én kedves öcsém teljes világ életemben szerettem az erdőt, a szabad természetet. Gyermekekoromban nem egyszer láttam a nap feljöttét az Ujhely felett emelkedő Magashegy tetejéről, hol még hallani véltem a magyarok és isteneinek szavát, az Ungvár felől közeledő honfoglalók tárogatójának bugását s a Tisza, Bodrog és Ronyva partjain felszálló füstfelhők közül a tátosok áldozati énekét. Volt abból kára a káptalannak, hogy az erdőt szerettem? 15 esztendeje finom halat eszik a pisztrángosból minden kanonok. Pedig mennyi küzdelembe került, míg keresztül tudtam vinni a dolgot. Tudják kedves öcsém, minden testületben vannak ugynevezett kerékkötők, akik maguk semmi életrevaló eszmére nem képesek s azért ellenségei minden ujtásnak. Egyszer fölvettem az eszmét a káptalanban, hogy meg kellene venni az állomás tulsó oldalán fekvő Salamon-féle szállót. Kegyeletből is a nagy fundátor iránt, de azért is, mert pompás pincéje van. Tudják mit mondott rá boldogult Palotay? „Az nem lehet, kérem igen szépen, mert akkor a kanonokok kijárnának oda s megennék a szállót.” Más alkalommal a templomi ruhákra tettem valami indítványt. „Engedelmet kérek, támádt nekem ismét Palotay, maga mindig csak ujtana.” Bizony, a prelátus urat is megújítanám, ha lehetne. Ez ellen aztán neki se volt kifogása. Azt is indítványoztam egyszer,

hogy terjesszük ki a pisztrángos-telepet és ássunk még vagy két három tavat. Sokkal több pisztrángot lehetne így produkálni s egy-egy pisztráng kevesebbe kerülne. Azt hiszik, belementek? Megint akadt egy kerékkötő, aki azt mondta: hátha nem sikerül. Elhallgattam, mert én nem szeretek vitakozni, de elképedtem ekkora bárgyúságon.

Az erdőről jut az eszembe egy érdekes anekdóta. Valami gyilkossági perben, mely erdőben történt, kihallgattak egy öreg erdőkerülőt. A bíró a többi közt azt kérdezte tőle: Milyen az élet az erdőn? Az erdőn, válaszolt az öreg kerülő, mindig szép az élet. Tavasszal jönnek az ibolyaszédő lányok; nyáron jönnek az asszonyok epret szedni; ősszel ismét eljönnek egy kis gombáért, télen pedig száraz gallyakat gyűjteni. Az erdőn, uram, mindig szép az élet, de jobb arra az ilyen öreg embernek már rá se gondolni.”

Viola.

Katonai gyógyhely a Félix-fürdőben.

A Vörös-Kereszt választmányi ülése.

A nagyváradai Vörös-Kereszt választmánya tegnap este érdekes ülést tartott, amelyen Fetszer Antal győri püspök is jelen volt. Az illusztris egyházfő jelenleg Nagyváradon időzik s az a nagy szeretet és buzgóság, mellyel a Vörös-Kereszt magasztos ügyét Nagyváradon már felkarolta, elhozta az egyesület választmányi ülésére. És ezen részvétele a tanácskozásban üdvös eredményeket hoz, mert közelebb vitte azon eszmét, hogy a Félix-fürdő egy része katonai gyógycélokra vétessék igénybe. Száz és száz a harcban megbénult szegény katona nyeri ezáltal vissza egészségét és munkaképességét.

A győri püspököt, amikor a gyűlésterembe lépett, zajosan lelkes örömmel megéljenzették.

Az ülésen jelen voltak: Hlatky Endre főispán, elnök, Fetszer Antal győri püspök, dr. Vueskics Gyula kanonok, Rimler Károly Németh István, dr. Fráter Imre, dr. Konrád Márk, Lukács Ödön, Hofbauer Pál, dr. Mayer László, dr. Gyöngyössi István, dr. Waldmann Béla, továbbá özv. Grunvald Henrikné, Pallay Lajosné, Molnár Gézané, dr. Fráter Imréné, Buzássy Albertné, dr. Gyöngyösi Istvánné, Bögös Lajosné, Petry Gyuláné, Reismann Mórné.

Hlatky Endre főispán üdvözölte a megjelenteket, különösen Fetszer Antal győri püspököt, aki hű maradt nemes ambíciójához és a mi együletünkhöz.

Ezután dr. Fráter Imre ügyvezető elnök jelentést tett az elnökség által időközben tett intézkedésekről.

Ugyancsak bejelentette az ügyvezető elnök, hogy a nagyváradai vasutállomáson egy dezinficiáló állomást akar az egyesület felállítani, az érkező fertőző beteg katonákkal együtt utazók fertőtlenítésére. Az aradi üzletvezetőség állandó épület emelését nem engedélyezi, de 3 vasuti kocsiat bocsátott e célra; ezeknek a berendezéséről a Vörös-Kereszt Egyesület gondoskodnék.

Hosszu vita fejlődött ki a fertőtlenítő elátása körül s végre is Fetszer Antal azon indítványát fogadták el, hogy a berendezést az egyület készíteti el és rendezi be, míg a legfőbb dologra, az-egészségek végrehajtására a várost kéri fel.

Beteg katonák a Félix-fürdőben.

Az egyesület megvalósítani igyekszik azt a már korábban felvetett áldásos eszmét, hogy a Félix-fürdő egy részében kórházat

rendezzenek be az izom-merevedésben és hasonló betegségben szenvedő katonáknak. A helybeli katonakórházban levő orvosok 300 ilyen katonát jelentettek be, akikre mérhetlen áldással lesz a fürdő, mert teljesen visszaadja munkaképességüket azoknak, akik különben egész életükre nyomorékok maradtak volna. Dr. Fráter Imre már megegyezésre jutott a Félix-fürdő bérletjével s az egész ügyet teljesen előkészítette s a temesvári hadtestparancsnokságának beleegyezését is megnyerte. 48 szobában 140 beteg katona nyerne elhelyezést. A katonaság adna ápolókat, akik a Rácz-szanatóriumban nyernének kiképzést. A felszerelést 7500 korona költséggel az egyesület szerezné be. A konyhát a Szent Vince intézet nővérei vezetnék, a bevásárlással együtt. Összeállította az igazgató-főorvos a költségvetést is. A gyógyidény 5 hónapra van tervezve.

Fetszer Antal győri püspök közbenjárt a nemes dolog megvalósításában; a nővérek elvállalják a konyhát és a gazdasági felügyeletet, de csak az iskolai szünidőben. A havi idény nem lehet. Május 15-től aug. végéig lehet a szép eszmét megvalósítani. Kéri dr. Vueskics Gyula igazgatót, hogy a Szent Vince-intézetben a vizsgálatokat előbb fejtesse be. Ez nem ütközik akadályba. Három apáca azonban kevés, mert nagy felügyeletet kell gyakorolni, hogy a betegek megkapják a kellő ételeket s más dolgokra is nagyon kell vigyázni. 5-6 nővérré szükség lesz. Egy feltétel, hogy a nővérek lelki szükségleteiről legyen gondoskodva. Ezt is meg lehet oldani egy nyugalmazott áldozárral. Ha ezek meg lesznek, megy minden. Örömmel üdvözli az egész dolgot.

Az előterjesztést örömmel elfogadták s a kivitelt az elnökségre bízták.

Ezután a Jobbkéz jelentését hallgatták meg s a legnagyobb elismeréssel voltak az óriási munka iránt, melyet a hölgyek Pallay Lajosné vezetése alatt kifejtettek. Eddig 61000 drb különféle ruhát készítettek a kórházak részére. Hálás köszönetet szavaztak egy vezetőknak, mint a többi hölgyeknek.

Az egyület konyhájáról szóló jelentést is örömmel hallgatták. Január 1-től áprilisig 44694 adag ételt osztott ki az egyület konyhája. Köszönettel tudomásul vették.

A pénztárnok jelentésének meghallgatása után köszönetet szavaztak Hofbauer Pál pénztárnoknak.

Az ápolónői tanfolyamon 56 ápolónőt képeznek most ki.

Hlatky Endre főispán méltatván dr. Fráter Imre ig. főorvos bámulatos munkásságát. A legnagyobb szeretettel üdvözli abból az alkalomból, hogy törzsorvossá neveztetett ki. Az egyület hálás elismerését jegyzőkönyvbe iktatták, élénk tapsok között.

Végül elnöklő főispán köszönetet mondott a megjelenteknek, különösen a győri püspöknek, akit mindég magunkénak tartunk.

Törvényjavaslatok az országgyűlés előtt.

Már megemlékeztünk a hétfőn összeülő képviselőház elé kerülő törvényjavaslatokról. Most ujabban ismét új törvényjavaslatok készültek el a benyújtásra, melyek közül legfontosabb a hadiszállításkörül elkövetett visszaélések megtorlásáról szóló törvényjavaslat, mely büncselekménynek nyilvánítja a fegyveres erő céljára teljesítendő szolgáltatás iránt a hatósággal kötött, szerződéssel vállalt kötelezettségnek szándékos nem teljesítését vagy szándékos nem megfelelő teljesítését. E vétség büntetése hat hónaptól öt évig terjedhető fogház és 5000 koronáig terjedhető pénzbüntetés. Ha ezt a cselekményt háboru idején követték el, továbbá ha a cselekmény a fegyveres erő ér-

dekét közvetlenül veszélyeztette, a cselekmény büntett. Életfogytig tartó fegyházat kell megállapítani, ha a cselekmény folytán a fegyveres erőhöz tartozó személy életét veszítette, vagy súlyos sérülést szenvedett és ezt az eredményt a tettes előreláthatta. Abban az esetben pedig, ha a cselekmény következtében az ellenséggel harcban álló fegyveres erő tagjának harc képessége oly mértékben csökkent, hogy emberélet esett áldozatul és ezt az eredményt a tettes előreláthatta, halálbüntetést kell alkalmazni. Aki gondatlanságból nem teljesíti vagy nem megfelelően teljesíti a fegyveres erő céljára szolgáló szerződésben vállalt kötelezettségét, ha abból az államra hátrány hárulhat, vétséget követ el. Az alszállítók és alvállalkozók, továbbá a közbenjárók, valamint a fuvarozók szándékos cselekvésük vagy mulasztásuk, ugyiszintén gondatlanságuk miatt a szerződő féllel egyenlően büntetendők.

A város közélémezése.

A liszt- és kenyérellátás.

A város élelmezése tárgyában újabb intézkedéseket tett Nagyváradi város tanácsa, Lukács Ödön főjegyző előterjesztése alapján. Az utóbbi napokban a legtöbb panasz a tengeriliszttel vegyített főzliszt ellen merült fel.

Az élelmezési hivatal aktáiból meggyőződünk, hogy a tengerivel vegyített főzliszt forgalomba hozatala felsőbb intézkedésből történt.

Lukács Ödön főjegyző ugyanis két ízben is távirati uton jelentette a miniszternek, hogy miután a városnak árpája nincs, a közélémezés körül nehézségek merülnek fel s 6 waggon árpát bocsásson mielőbb rendelkezésre.

A második sürgető táviratra a földmivelési miniszter a következő táviratban válaszolt:

„5788. sz. táviratára értesitem, hogy az árpa a búzával és rozsossal teljesen egyenértékű gabonának tekintendő. Keverésre kizárólag tengeri használható, amelyből nagyobb mennyiség kiutalása iránt már intézkedtem.“

Ezért kevertetett a főzliszt közé tengeriliszttel.

Lukács Ödön főjegyző azonban tegnap már sok utánjárás után szerzett be árpát és holnap már lesz megfelelő árpával kevert főzliszt.

Egyelőre azonban nem adják ki az egész hétre járó főzliszt mennyiséget, mert ez idő szerint csak kisebb mennyiségű árpa áll rendelkezésre.

A főjegyző azonban nem kimél semmi fáradságot, hogy a közönség igényét, a lehetőséghez képest kielégítse.

Tegnap megkezdtek a zsir és szalonna kiadását.

A helyiség szépen, tisztán van berendezve s a kiszolgálás is pontos és kifogástalan.

Egyelőre még csak egyenként jelentkeztek a vevők, de azért elég szép forgalom volt.

Ha a közönség megszokja, bizonyára ömögessen keresik fel a vevők.

A kenyér-árak.

A kenyér-utalványok ma, április 18 án lépnek életbe.

Erre nézve a polgármester a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad város tanácsa az 1113-1915 és az 1114-1915 M. E. sz. kormányrendeletek alapján a forgalomba hozható kenyér fajták árait a következőkben állapította meg:

1. 30 százalékos buza-, 20 százalékos árpa és 50 százalékos tengeriliszttel keverékből előállított kenyér ára kilogrammonként 48 fillér.

2. 20 százalékos buza-, 30 százalékos árpa és 50 százalékos tengeriliszttel keverékből előállított kenyér ára kilogrammonként 48 fillér, végül;

3. 50 százalékos buza- és 50 százalékos

tengeriliszttel keverékből előállított kenyér ára kilogrammonként 50 fillér.

A fenti árak folyó hó 18 án lépnek érvénybe, melyeknek betartását a tanács szigorúan fogja ellenőrizni.

Köteleztetik minden sütőiparos, pékmester, piaciárús és kenyérárusítással foglalkozó kereskedő, hogy a fenti kenyér árakat feltüntető táblát üzletük előtt látható helyen függeszték ki.

Felhívja a városi tanács a figyelmet arra, hogy a kenyér-árak be nem tartása esetén a legszigorubb megtorlást fogja magának utáni vonni.

Kelt a város tanácsának 1915 április hó 17-én tartott üléséből.

Rimler Károly,
polgármester.

Feljelentések Strasser Aladár ellen.

A rendőrség őrizetbe vette a katonai szállítót. A katonai bíróság dönt a dologban.

Hónapok óta készült már a nagyközönség soraiban valami nagy szenzáció, amelyről azonban csak suttogva mertek beszélni. A katonai csapatkórházban és a tartalékkórházakban ellenőrzést teljesítő Vörös-Kereszt Egylet hölgy tagjai panaszoktól állandóan, hogy a katonák ellátása egyáltalán nem megfelelő. Panaszokkal azonban hiába fordultak bárhova, süket fülekre találtak. Végre is a királyi ügyészségen tettek feljelentést.

A feljelentés alapján megjelent Nagyváradon Scholler főhadnagy, katonai ügyészségi tiszt és megindította a vizsgálatot. A vizsgálat oly nagy arányú visszaéléseket derített fel, hogy a katonai megbízott jónak látta azt a nyilvánossággal is közölni. Ennek alapján adjuk a következőket:

A cs és kir. temesvári katonai parancsnokság helyettes ügyészségi tisztje Scholler főhadnagy megkeresése alapján a rendőrkapitányi hieatal Strasser Aladár katonai élelmiszerszállító ellen csalás büntetvének gyanúja miatt a nyomozást folyamatba tette. A katonai megbízott első sorban azt kérte megállapítani, hogy milyenek voltak Strasser Aladár magánviszonyai a múltban és milyenek ma. Továbbá azt is kérte megállapítani a katonai megbízott, hogy Strasser nem élt-e vissza úgy a csapatkórházban, mint a tartalékkórházban a szerződésben megállapított élelem kiszolgáltatásánál. A rendőrség bűnügyi osztálya Kolontáry János fogalmazó és a legjobb detektívek két nap óta foglalkoztak a nagy arányú bűnügybevizsgálásával.

Eddig azt sikerül megállapítani, hogy Strasser azelőtt is katonai szállító volt. Mindössze pár ezer koronával kezdte meg üzletét s ma óriási vagyonnal rendelkezik.

Az élelmezés körüli visszaéléseket még nem lehetett teljesen bevizsgálni, mert az oly nagy arányú, hogy több napi munkát igényel. Eddig is azonban már igen nagy mérvű visszaéléseknek jöttek nyomára. A rendőrség megállapította, hogy a visszaélések Strasser anyagi hasznát célozták.

Ennek folytán szükségesnek látszott az anyagi biztosítás. Elsősorban több száz ezer korona értékű betéti köny-

vet és rengeteg arany- és ezüsteműt vett zár alá a rendőrség.

Hogy mennyi értékű lehet a lefoglalt értéktárgy, azt legjobban bizonyítja az, hogy mikor az ékszereket és arany, ezüst neműeket elszállította a rendőrség Strasser lakásáról, a bérkoosis egy fordulónál így szólt:

— Nem engedek többet pakolni a kocsimra, mert letörik alatta.

A rengeteg kincs most őrizet alatt van. Itt van még egyelőre a gazdája is Strasser Aladár. Tegnap reggel Strasser Aladárt a rendőrség őrizet alá vette s egyelőre a városháza épületében helyezte el. Ma a katonai hatóságnak fogják átadni s az fog a két város szállítója dologában dönteni.

A visszaélések a katonai élelmezés körül főként az adagolásokban nyilvánultak meg. A katonák elsősorban kevesebb húst kaptak. Kevesebb adagokat kaptak más cikkekben is.

A vizsgálat még egzre tart. Pár nap kell hozzá míg teljesen be lesz fejezve a monstre bűnügy vizsgálata. A vizsgálat további része szenzációkat ígér.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

Nem fogadhatta örökbe a saját gyermekeit.

Igen érdekes közigazgatási ritkaság foglalkoztatja jelenleg Biharvármegye árvaszékét. Egy magyarszéki járásból való apa a véletlen és az osztrák törvények miatt nem fogadhatja örökbe a saját törvénytelen gyermekeit, bár erre minden jogcíme megvan. Az akadály pedig nem más, mint az, hogy Magyarország egyes helyein és a régi Erdély területén nem a magyar, hanem az osztrák polgári törvénykönyv rendelkezése az irányadó.

Az eset kezdete négy évvel ezelőtt történt, amikor Anka János nánhegyesi lakos valami csekélység miatt összeszólalkozott a törvénytelenül élő Onuc Flórával és az összeszólalkozás folytán agyonverte a szerencsétlen asszonyt. Jellemző, hogy az összeszólalkozás oka egy csupor kecsketej volt. Anka négy évi fegyházat kapott cselekményeért.

A büntetést Ankanak Nagyenyeden kellett leülnie. A büntetés kitöltése alatt valamilyen uton módon gondoskodni akart a most már teljesen árván maradt két gyermekéről. Az árvaszék kezdeményezésére Anka elhatározta, hogy örökbe fogadja a két gyermeket. Megbizott gondnoka utján a szükséges örökbefogadási szerződéseket ki is állította Anka. Az árvaszék tudomásul vette a fogoly elhatározását és a szerződést jóváhagyta.

A szerződéseket azonban az igazságügyi miniszternek is jóvá kell hagyni, ezért felterjesztették az aktákat a legfelsőbb fórumhoz is. A minisztertől tegnap érkezett le az örökbefogadási ügy még pedig elutasító határozattal. Az igazságügyi miniszter határozata értelmében Anka János nem fogadhatja örökbe a gyermekeket, mert mint nagyenyedi lakos az ott életben lévő osztrák általános polgári törvénykönyv rendelkezéseinek 180. § a értelmében nem fogadhatja örökbe természetes gyermekeit.

Mig azonban ez a hosszadalmas közigazgatási eljárás tartott, Anka János már ki is töltötte a fogház büntetést és azóta odahaza, Nánhegyesen gazdálkodik. A hivatalos akták tanúsága szerint Anka már akkor is Nánhegyesen volt, mikor a miniszter a határozatot meghozta, de természetesen erről nem volt tudomása a miniszternek.

Az érdekes ügy most ismét felkerül a miniszter elé és most már valószínűleg nem lesz semmi kifogás az örökbefogadás ellen.

A tábori püspök Pozsonyban.

Pozsonyból jelentik: Bjelik Imre címzetes püspök, tábori vikárius Bécsből Pozsonyba érkezett, hogy a hadikórházakat meglátogassa. A püspök látogatást tett Schmidt Rudolf altábornagynál, Pozsony katonai parancsnokánál. A kórházak megtekintését a tábori vikárius a Vörös-Kereszt kórházban kezdte meg s még aznap meglátogatta az összes pozsonyi hadikórházakat.

x Mindennemű molyirtó szerak és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

Népitélet egy pék üzletben.

Máléliszttel megijesztett kenyér.

— Saját tudósítónktól. —

A Teleky-utcai Fuszek-féle péküzletben tegnap délelőtti valóságos forradalmi jelenet játszódott le, amelynek izzó középpontjában egy szakajtókosár állott. A szakajtókosárban kenyeret hozott sütni a péküzletbe egy cseléd.

A kenyérsütés alkalmával rendszeren igen sokan szoktak megjelenni a környékről, különösen a szegényebb lakosság közül, akik mostanában máléliszttel készített kenyeret hoznak a szakajtókosárban.

Mikor a cseléd a kenyeret a sütőbe bevitte, a tulajdonos észrevette, hogy az tiszta fehér lisztből van és csupán a kenyértészta felső része van félrevezetés végett vékony máléliszttel réteggel behintve.

Látva ezt a tulajdonos, hivatkozott arra a rendeletre, amely megtiltja, hogy a polgári lakosság tiszta fehér lisztből készített kenyeret süttessen és nem engedje a kenyeret megsütni.

A jelenlevő, nagybárá munkásasszonyok, mikor meghallották, hogy a cseléd tiszta fehér lisztből készített kenyeret hozott süttetni a péküzletbe, haragra lobbantak és hangos kiabálással támadtak a leányra.

— Ti tudtuk fehér kenyeret enni, mi nem?! Mintha nektek nem volna jó a málékenyér!

Közben élénk szitkozódás mellett kezükbe kaparították a szakajtókosarat és nagy mohósággal öntötték ki a tartalmát a padlóra. A szakajtókosárnak sem kegyelmeztek meg, azt is darabokra tépték, miközben gúnyosan kiabáltak.

— Ezt a kenyeret is megijesztették egy kis máléval és azt hitték, hogy bennünket bolonddá fogtok evvel tenni.

Azután tovább folytatták a szitkozódást és nagy élvezettel vagdosták szerte-szét a szomorú véget ért szakajtókosár roncsait. Ennek az esetnek különös érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy a társadalmi élet terén előkelő szerepet játszó és vezető egyéniségnek házából küldték a kérdéses péküzletbe a máléliszttel megijesztett kenyeret sütni, amely oly forradalmi hangulat közepette fejezte be rövid pályafutását a péküzlet padlóján.

Tűzfészek a Bémer-téren.

— Saját tudósítónktól. —

Könnyen katasztrófális kimenetelű pince-tűz ütött ki tegnap a déli órákban a Rimanóczy-utcai Guttmann házában.

A ház pincéjében van a Kádár féle kereskedés és a Vadász-féle drogéria raktárhelyisége. Mindkét raktárban rendszeren nagyobb mennyiségű benzin, különféle robbanóanyagok vannak felhalmozva, amelyek tűzveszedelem idején beláthatatlan szerencsétlenségek előidézői lehetnek.

Nem rég történt, hogy a Kádár-féle raktárhelyiségben tűz ütött ki, amikor is csak a csodálatos szerencse mentette meg a házat és annak a lakóit a felrobbanástól. Akkorá-

ban a lakók panaszkodása folytán, akiknek élete egyáltalában nem volt biztonságban a veszedelemes anyagok miatt, a hatóság szigorú intézkedéseket ígért.

Első és legfontosabb kötelessége lett volna a hatóságnak az, hogy a robbanóanyagok felhalmozását a pincében tiltsa meg.

Állítólag a rendőrség meg is tiltotta ezt, mégis a kérdéses üzlet tulajdonosai tovább raktározták le a pincében a veszélyes robbanóanyagot.

Történt pedig, hogy tegnap délben eddig ismeretlen okból újból tűz ütött ki a pincében. Most azonban a Vadász-féle raktár helyiségből tört elő a kellemetlen gázzal telt füst.

A megjelent tűzoltóság, amelynek munkáját nagyon megnehezítette az a körülmény, hogy a raktárban égő különböző anyagokból előszálló gázok majdnem lehetetlenné tették a helyiségbe való behatolást, elég rövid idő alatt lokalizálta a tüzet.

Azonban nagy szerencse, hogy komolyabb következményei nem lettek ennek a tüzesetnek. Ugyanis a benzines hordó ez alkalommal csak nagyon kis mennyiségű anyagot tartalmazott, továbbá az éter készlet is fogyatkozóban volt, úgy hogy az a veszedelem, amely az ellenkező esetben beállt volna, ismételtén baj nélkül elmúlt.

Ez a tüzeset most már mindenesetre intő tanulsággal fog szolgálni arra, hogy a pincehelyiségben a robbanóanyagok elraktározását a hatóság szigorúan eltiltsa és ezáltal megmentse a ház lakóit az örökös aggodalomtól.

Még egy igen fontos ok szól a hatóság ezen intézkedése mellett. A Népkönyvtár nagy értékű gyűjteménye a kérdéses ház emeletén foglal helyet és ennek a fennmaradását erősen veszélyezteti a robbanóanyagokkal telt tűzfészek.

Kiterjesztik a népfelkelti kötelezettséget egészen ötven évig.

A honvédelmi miniszter törvényjavaslatot terjeszt elő a képviselőház hétfői ülésén.

Budapest, április 17. A képviselőház hétfői ülésében többek között a honvédelmi miniszter törvényjavaslatot terjeszt be, amely szerint a népfelkelti kötelezettség már a tizennyolc éves és még a negyvenháromtól ötvenévesekre is kiterjesztetik. A népfelkeltés első osztályát a tizennyolctől negyvenkét évesek, második osztályát a negyvenháromtól ötven évig fogják alkotni.

A törvényjavaslat szerint benne foglalt korlátokon belül ezentúl az egész népfelkeltés lesz a közös haderő és honvédség kiegészítésére igénybe vehető e célra azonban a népfelkeltés második osztálya csak kivételesen vehető igénybe, vagyis ezen osztály általában harctéren kívül teljesít szolgálatot. A harctéren csak akkor, ha azt különös szükség kívánja. A javaslatnak törvényerőre emelkedése természetesen nem jelenti azt, hogy az új kategóriák azonnal igénybe fognak vétetni, mert a fegyveres szolgálatra alkalmasak még a mai törvények alapján is rendelkezésre állók száma oly nagy, hogy abból közös hadsereg, honvédség és népfelkeltés soraiban támadó hiányok mindeddig nemcsak bőven fedezhetők voltak, de mint általánosan ismeretes több fiatalabb korosztály még igénybe sem vé-

tett hasonló rendelkezések Ausztriában a császári rendelettel fognak életbe lépni. (Miniszterelnökségi sajtóosztálya.)

..HIREK

*** Posta- és távirtdai előléptetések.** A „Budapesti Közlöny” legközelebbi száma nagyarányú posta- és távirtdai előléptetéseket fog közölni. Biztos forrásból nyert információk szerint a következő posta- és távirtda igazgatókat nevezte ki a király főigazgatókká:

Gröber Béla, dr. Baló Géza és Hindy István budapesti posta- és távirtda igazgatókat.

Posta- és távirtda-igazgatók lettek a következő címzetes-igazgatók:

Bérez Erő, Bérez Imre élesdi főszolgabíró testvére, Göncz Árpád és Alfai Zoltán budapesti igazgatók, Semsy Mihály kassai és dr. Raditz Zoltán zágrábi c. igazgató.

Azonkívül tömeges előléptetések történtek a tanácsosi és titkári, valamint a műszaki karban.

*** Örlik a vármegye gabonáját.** A vármegye gabona szükségletének megőrlésére Fráter Barnabás alispán megkötötte a malmokkal a szerződést. Tegnap Nagyváradról az Emilia-malom is aláírta a szerződést és így az örülésben ez a vállalat is részt vehet. Az Emilia-malom már hétfőn meg is kapja az örülésre vállalt gabonamennyiséget. Sárközy Andor a vármegye megbízottja már el is utazott Kiskunfélegyházára, ahol 10 waggon gabonát vesz át megőrlés végett. Egyébként a tengeri szállítás az egész vármegyében megkezdődött. Az alispán különösen nagy tevékenységet fejtett ki az élesdi és a vaskóhi járás közönségének tengerivel való ellátása körül. Ebben a két járásban már csaknem minden község megkapta a gabonaszükségletét.

*** Kitüntetett honvédzászlós.** Igen szép kitüntetésben részesült a harcúterén kifejtett bátor magatartásáért Kazay Kálmán, a 4. honvédgyalogezred zászlósa, dr. Kazay Kálmán orvos fia. A fiatal zászlós most másodszor vesz részt a háború küzdelmeiben és egyéni bátorságáért a király a „signum laudis”-sal tüntette ki.

*** A vármegye hadiárvai.** A harcúterén elesett hősök árvai érdekében megindított akció eredménye, sajnos, nem valami kielégítő. Eddig 164 katonai árva van a vármegyének. Az árvaik közül 12 leánygyermeket árvaházban helyeztek el az árvaszék, 2 gyermeket pedig berettyóújfaluban és Ottományban, ahol 1—1 család jelentkezett a gyermekek örökbefogadására.

*** Magánvizsgálatok a nagyvárad-olaszi községi polg. leányiskolában.** Azon helyben lakó, továbbá a központi, élesdi-, érmihályfalvi-, margittai-, zékelyhidi-, szalárdi és magyarosékei járásokban lakó magántanulók, akik folyó évi júniusában az olasz községi polgári leányiskolában ohajtanak magánvizsgálatot tenni, azok adják be a kir. tanfelügyelőhöz intézett 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket május 1-ig alólrít igazgatónál (Szigligeti-utca 10. szám.) Mellékeljék utolsó iskolai bizonyítványukat, a születési, anyakönyvi kivonatot és a tartózkodási (községi) bizonyítványt. Melléletekre 30 filléres

bélyeg kell. Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén az okmányok bélyegmentesek. Özv. dr. Személy Kálmáné, igazgató.

*** Könyvtár megnyitás.** A „Szigligeti-Társaság Külvárosi Népkönyvtára” a mai naptól fogva ismét rendelkezésére áll az olvasóközönségnek. Ideiglenes helyisége a kaszárnya-utcai óvoda (Kaszárnya-u. 7. sz.) Hivatalos órák vasárnap d. e. 11—1-ig. A könyvtárat teljesen díjmentesen használhatja nemre való tekintet nélkül minden felnőtt. A könyvtár vezetősége.

*** Megakadt a villamos közlekedés a Bánya-soron.** Az elmúlt napokban a Pece és az Aduna-patakok kiöntése teljesen elárasztotta a Bánya-sort is. Különösen a villamos sinek környékén volt igen magas a kiáradt víztömeg állása, amely még most sem apadt le teljesen és így akadályokat gördít a villamos közlekedés elé. A villamosok csak a Gilányi-ut végéig mennek és a közlekedést az igazgatóság egy időre a Bánya-soron megszüntette. A víz elvezetésén munkások fáradoznak.

*** Egy 101-es kapitány hősi halála.** A 101. gyalogezred tisztikarát; ugyancsak Nagyváradon számos ismerősét, de különösen menyasszonyát mély gyászba borította Scharl Hugó százados hősi halála. A mozgósítás első napjától, előbb a déli, később az északi harcúterén önfeláldozóan és kitartóan küzdött, amíg április 3-án a reggeli órákban az északi harcúterén hősi halált halt. Bajtársai másnap délután — Világ községében — mély részvétellel eltemették. Tiszta jelleme, a bajtársai iránti szeretete s mindenki irányában tanúsított előzékenysége által ismerősei szeretetét és becsülését nyerte. Legyen könnyű ott a messze idegenben hült tetemeit takaró, sok hős véréből áztatott föld.

*** Adakozzunk a vak katonáknak!** A háborúban megvakult katonák érdekében szólunk a közönség jószívéhez. Adakozzon mindenkinek tehetsége szerint ezeknek a katonáknak, kiket ez a rettenetes háború a szemük világától fosztott meg. Tegnap a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkbe a célra: Németh Amanda 10 K, Bereczky Sándorné Jankafalváról 10 K, özv. Gyulokay Gyuláné 6 K. Az eddig begyűlt adományok összege: 318 kor. 84 fill.

*** A Fischer-Szalay zeneiskola hangversenye.** A Fischer-Szalay féle zeneiskola akadémiai növendékei folyó hó 25-én délután 5 órakor hangversenyt tartanak. Az érdekes műsort a legközelebb közölni fogjuk.

*** Adományok a májusi ájtatosság céljaira.** A nagyvárad-olaszi római kat. plébánia templomban tartandó májusi ájtatosság költségeire a következők voltak kegyesek adakozni: gróf Széchenyi Miklós 60 K, Grócz Béla 30 K, Spett Gyula 20 K, Gabriely Lajos 20 K, Kny Antal 5 K, dr. Karácsonyi János 20 K, dr. Bundala Mihály 20 K, dr. Vueskics Gyula 10 K, dr. Némethy Gyula 2 K, Fetzter József 2 K, dr. Pataky Arnold 2 K, Gyepes Imre 2 K, Lopussny Gyula 5 K, Papp Anna 10 K, özv. Vajánszky Gyuláné 2 K, Vay Zoltánné 2 K, özv. Bereczky Gézánné 2 K, özv. Bárdos Ödönné 2 K, Bozóky Gyuláné 10 K, Kacsók Lajosné 2 K, S. Kacsók Fatime 2 K, özv. Sünger Mihályné 4 K, Vinkler Jozefa 20 K, özv. Farkas Lászlóné 5 K, Cziffra Gerőné 5 K, dr. Kiss Döméné 2 K, özv. Grunwald Henrikné 5 K, br. Luzsenszky Lenke 6 K, özv. Windisch Mártonné 10 K, Soukup Mária 1 K, özv. Kreutz Ferenéné 2 K, Schlauch Josefín 2 K, N. N. 2 K, Krizerné 6 K, özv. Tullits Józsefné 4 K, özv. Kóvér

Sándorné 4 K, özv. Kleszterné 4 K, Szűzanyánknak 6 K, Vertán Lajosné 2 K, özv. Sal Ferenéné 10 K, Ave Mária 2 K, özv. Kováts Béláné 2 K, dr. Knecht János 2 K, özv. Bilinski Soterné 2 K, Jézus nevében 2 K, N. N. 2 K, N. N. 2 K, Brém Lőrinc 10 K, dr. Mártonffy Bogdán 4 K, Csatáry Józsefné 3 K, dr. Medvigy Gáborné 6 K, Gyulokay Jánosné 6 K, Sárossy Gézánné 2 K, Imrik Sándor Z. 10 K, összesen begyűlt: 385 korona. 1915. április 17. Nagyvárad-olaszi plébánia hivatal.

*** Halálozás.** Topa Albertné szül. Jenei Eszter e hó 16-án este 10 órakor 42 éves korában Sápon meghalt. Halálát kiterjedt rokonsága gyászolja.

*** Mankót a katonáknak.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztyályától a sebesültek részére újabbban vettek mankót. (darabja 50 f.) Özv. Gyurkovits Kornálné 10, Csatáry Józsefné 2, br. Luzsenszky Lenke 10, Andrányi Gusztávné 5, Tamázi András I. osztyályu polgári iskolai tanuló 1, Bánáti Rózsiika 1, Schwartz Teresi 5, Székely Jonóné 5 kor. Hálásan köszönjük ugy a sebesültek, mint a Jobbkéz nevében a közönség szives pártfogását.

x Kiadó lakások. A kamara székházában, (Teleky u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

x Kiadó. Négy szobás utcai modern lakás előszoba, fürdőszobával. Ugyanott kétszobás udvari lakás mellékhelyiségekkel jutányos áron május elsőre. Lakatos-utca 10.

*** Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Bihar megyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

*** Kiadó város központján.** Üzlet-helyiségek, raktárok, műhelyek igen olcsó bérek mellett rövidebb vagy hosszabb időre. Lakások: 1, 2, 3 szobások, mellékhelyiségekkel. Cim: Hegedüs hírlapirodába. Rákóczi ut.

*** Katonák! „AXA” hintőpor** ruhára, fekvőhelyre hintve feltétlenül megöli a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetveket, kapható: Tábortoronyban Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13—02

*** Kiadó lakások.** Két szobás utca lakás elő- és fürdőszobával május 1-re kiadó. Szacsavay-utca 8 szám. Ugyanott kényelmesen butorított utcai szoba előszoba és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni lehet az Ipartestület hivatalába is.

*** Kiadó a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.)** egy garçon lakás és az alagsorban egy műhely-helyiség, azonnal.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár Rt. igazgatója.

x Kiadó lakás. Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiségekkel álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

x Köhögés, hurut, rekedtség lenni használjon hurut szelétkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

x Kiadó. Egy igen csinos modern utcai kétszobás lakás fürdőszoba és előszoba stb. hozzátartozó helyiségekkel. Lakatos utca 6. szám.

*** Dusafalva község határában** 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x Kiadó. Uri utca 11 sz. a. 3 udvari nagy szoba, előszoba, fürdőszoba, mellék-helyiségekből álló modern lakás, májusra.

Legujabb táviratok.

Állandó harcok Nyugaton. Nyugalom Keleten.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, április 17. A nagyhadiszállítás jelenti:

Tegnap Yperntől keletre az angolok is fojtóhatású gázokat fejlesztő gránátokat és bombákat használtak.

A Loretto-magaslat déli lejtőjén Arras-tól délnyugatra elvesztettünk egy 65 m. hosszú és 80 méter széles kis támaszpontot.

Champagneban Perthestől észak nyugatra nagyarányú robbantás után egymással elfoglaltunk egy francia erődcsoporthoz.

Az ellenségnek ma reggel ellenünk intézett ellentámadása nem sikerült.

A Maas és Mosel között heves ágyuharc folyt. Flireynél a franciákat, akik több támadást intéztek ellenünk súlyos veszteségeik mellett hadállásukba visszavetették.

Egy felderítő előretörés alkalmával csapataink elfoglalták az Urbeistől (Vogez hegység) nyugatra fekvő ellenséges állást, amelyet azonban ma reggel kedvező fekvésénél fogva elhagytunk. Az elfogott alpesi vadászokat magunkkal vittük.

Egy francia léghajó ma éjjel megjelent Straszburg felett és több bombát dobott le. Az anyagi kár, amely főleg ablaküvegekben esett, jelentéktelen. Sajnos, néhány polgári egyén is megsérült. Repülőink egyike, aki tegnap Calaisra bombát dobott, tegnapelőtt Greenicket bombázta London mellett.

Keleti hadszíntér.

A helyzet tegnap is változatlan maradt.

Orosz foglyok az Erdős Kárpátokban. Sikertelen orosz támadások.

Budapest, április 17. (Hivatalos.) Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában semmi sem történt. A kárpáti harcvezetési helyzet változatlan. Az Erdős Kárpátokban, ahol az oroszok helyenként megismélték heves támadásaikat, 1290 embert elfogtunk.

Ezen támadásoknál, valamint az éj folyamán megkísérelt többi előretörésnél az ellenség újból súlyos veszteségeket szenvedett. Délkelet-Galiciában és Bukovinában ágyuharc folyt. Hőfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Az ember tragédiája, este: Kárpáti legenda.

Hétfő: Zsuzsi kisasszony. (Lakatos Ilonkával.)

Kedd: Papa kedvence. (Feszthy Irén fellépte.)

Szerda: Kárpáti legenda.

Csütörtök: Zsuzsi kisasszony. (Vigh Mancival.)

Péntek: Kék egér. Bemutató előadás E. Kovács Mariskával.

Szombat: Művészt. (A 25-ik kabaré.)

Vasárnap este: Zsuzsikisasszony. (Feszthy Irénnel.)

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Fugyi község előljáróságától.

85—1915. k. ig. sz.

Árverési hirdetmény.

Fugyi község határán mintegy 1375 kat. hold területen gyakorolandó vadászati jogot a képviselő testület 2—1915. Et. határozata alapján a f. év április hó 21-ik napján d. e. 10. órakor a fugyivásárhelyi körjegyzői irodában 1915. évi aug. 1. napjától 1927. évi július hó 31-ig terjedő 12 évre nyilvános árverésen bérbe adjuk.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a fugyivásárhelyi körjegyzői irodában megtekinthetők.

Fugyivásárhely, 1915. ápr. hó 10-én.

a községi előljáróság.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

2508—1915. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az I. aljegyzői állás betöltése folytán megüresedett II-od aljegyzői állásnak választás útján leendő betöltését a f. évi május havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, akik a IX-k fizetési osztályba beosztott 2600 korona fizetés 500 korona személyi pótlék és 800 korona takarékpénz javadalmazott II-od aljegyzői állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve, Nagyvárad thif. város főispánjához méltóságos Hlatky Endre urncz mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. em. 4. sz.) folyó évi május hó 8-ik napjának d. u. 5 órájáig annyiival is inkább adják be, mivel elkészen beadott, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. április hó 16.

Rimler Károly,
polgármester.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Ma, vasárnap délután 3 órai kezdéssel, folytatólagosan este 11-ig.

A titkos társaság

cimű nagy detektív dráma, egy káprázatos mesterművét 4 felvonásban fog bemutatni.

Ezen technika és kivitel tekintetében páratlan filmet senki el nem mulassza megtekinteni.

Ezenkívül:

Vigjátékok

és természetes felv.

egész sorozatát mutatjuk be.

Rendes helyárak!

Első hely 1 K. II-ik hely 60 fill. III. hely 40 fillér. Katonák és gyermekeknek félhelyár.

Meghívás.

A felszámolás alatt álló „Mezőgyáni kisbirtokosok és földmivesek Földbérlo Szövetkezete“ f. évi április hó 28-án, délután 3 órakor a Bugyi-féle házban (Nagy-utca 6. sz.)

évi közgyűlést

tart, melyre a szövetkezeti tagok meghívottnak.

Tárgysorozat

1. A felszámoló bizottság jelentése az 1913-14. évi felszámolásról a felügyelő-bizottság jelentése kapcsán s ezeknek elfogadása.
2. A zárszámadás megvizsgálása, és a felmentvény megadása.
3. Esetleges indítványok.

Az 1913-14. évi zárszámadás.

I. BEVÉTELEK:

1. Visszafizetett óvadék és kamatai	7022 K 75 f.
2. Visszatérített állami adó	493 „ 85 „
3. Vegyesek	11 „ 20 „
Összesen:	7527 K 80 f.

II. KIADÁSOK:

1. Kölesön visszafizetés	196 K 52 f.
2. Földhaszonbér visszatérítés	1 „ 45 „
3. Vegyesek	107 „ 34 „
4. Visszafizetett óvadék és kamatai	7210 „ — „
5. Pénzmaradvány, mint egyenleg	12 „ 49 „
Összesen:	7527 K 80 f.

Mezőgyán, 1915. évi január 1-én.

A felszámoló-bizottság.

A már 70 év óta fennálló

LÉVAI-féle

SIRKÓ

raktárt

és

KŐFARAGÓ

műhelyt

az érdeklődő közönség szives figyelmébe ajánljuk

Rákóczi-ut 20 számú telepünkön sirkerítések kovácsolt vasrácából is készíttetnek.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11 számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Ertekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

A nagyváradai lat. szert. papnevelő intézet közhírré teszi, hogy az 505 kat. hold 1523 négysz ölnyi **biharkeresztési** birtokát a rajta lévő épületekkel **1915. május hó 20-án (csütörtökön) délelőtt 10 órakor**, a nagyváradai lat. szert. püspökség jószágkormányzóságának hivatalos helyiségében, zárt írásbeli ajánlatok alapján tartandó versenytárgyaláson 1916 január 1-től kezdve hat (6) évre haszonbérbe adja.

A bérbeadandó birtok művelési ágak szerint következőleg oszlik meg: szántó: 436 k. h. 1465, rét: 56 k. h. 400, legelő: 1 k. h. 795, nádas: 1 k. h. 1029, és a földadó alá nem eső terület: 9 k. h. 1034 négyszög öi.

Pályázók tartoznak ajánlatukban nyilatkoztatni, hogy a bérbeadási feltételeket ismerik s elfogadják; továbbá kötelesek ajánlatukhoz a bérösszeg 10 %-át készpénzben vagy óvadékképez érték-papirokban bántapénzül letenni.

Haszonbérbeadó fentartja azt a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson

Ajánlatok 1915 május 20-án délelőtt 10 óráig a nagyváradai I. sz. püspökség jószágkormányzóságához (Nagyvárad, Rákóczi-ut 33/18 sz.) nyújtandók be, a hol a részletes feltételek megtudhatók.

Nagyvárad, 1915. április 6.

Gellért László s. k.
kir. tanácsos, jószágkormányzó.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

9402—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 2000—1915 eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1873, 1874, 1875, 1876 és 1877 évben született B. alosztályu népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléje Nagyváradon 1915 évi április hó 29-én, 30-án és május 1-én fog megtartatni a következő sorrendben:

1915 évi április hó 29-én csütörtökön, a Nagyváradon tartózkodó 1877, 1876, 1975, 1874 és 1873 években született nagyváradai illetőségű népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi április hó 30-án pénteken, a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1877, 1876 évi születésű, valamint az 1875 évi születésűekből az A—K kezdőbetűig bezárólag tartózkodó népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi május hó 1-ső napján szombaton a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1875 évi születésű népfelkelésre kötelezettek L—Z. kezdőbetűig, az 1874 és 1873 évi születésű népfelkelésre kötelezettek, továbbá azok, a kik állítási kötelezettségüknek egyáltalán nem tettek eleget s végül azok a népfelkelésre kötelezettek a kik az 1914 évi október 15—18-án, az 1914 évi december 12—22-én, 1915 évi január 4. és 25, végül az 1915 évi március 10—17-én tartott népfelkelő bemutató szemlékről bármily okból elmaradtak.

Ennek folytán felhívom a fentirt születési évfolyamhoz tartozó népfelkelésre kötelezettek, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vilmos-utca 3. sz. a. (volt esendőriskola) sorozó teremben tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben okvetlenül jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettek elő s ezen felül bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

Azok a népfelkelésre kötelezettek, kik a bevett és törvényesen elismert vallásfelekezettek papjelöltjei és a véderőtörvény 29 §-a szerinti kedvezményt igényelhetnek, ebbeli igényüket a népfelkelési bemutató szemlébizottság előtt érvényesíthetik.

Azok, a kik a véderő törvény 21 §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel bírnának tekintet nélkül arra, hogy mikor szerezték meg középiskolai képzettségüket kérhetik, hogy a háboru tartama alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt viselhessék.

Az orvosi állatorvosi vagy gyógyszerészi tanulmányokat, illetőleg állatorvosi vagy gyógyszerészi gyakorlatot folytató népfelkelésre kötelezettek alkalmasságuk esetén egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgálatra való esetleges beosztás végett tanulmányaikat illetőleg foglalkozásukat igazolni tartoznak.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki ezen behívási parancsnak nem engedelmeskedik s a bemutató szemlén nem jelenik meg, amennyiben mulasztása nem vétlen vétséget követ el, ha azonban a mulasztás 8 nappal tovább tart a eselekmény büntetést képez. A vétség büntetése: egy hónaptól három hónapig terjedő fogság, a büntetté: hat hónaptól két évig terjedő börtön.

Nagyvárad, 1915 április 7.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

Világszerte utánozzák a

Szent István Duplamalátasört

de sikertelenül, mert minősége utólérhetetlen. Óvakodjék tehát az értéktelen utánzatoktól, kérjen mindenütt kifejezetten

Szent István Duplamalátasört

és ügyeljen mindenkor a

**Szent István
védjegyre.**

Főraktár: KOLLINER D. és FIA cégnél Nagyváradon, Pável-utca 26.
TELEFON 75. Kapható minden füszer és csemegekereskedésben.

7103—1915 sz.

Hirdetmény

a hadifoglyokkal és internáltakkal való levelezés tárgyában.

A hadifoglyokkal és internáltakkal való levelezés tárgyában a közönség tájékoztatására a rendőrkapitányi hivatal a következőket közli:

A hadifoglyoknak szóló levelek mind díjmentesek, ha a boríték jobbsarkában fel van tüntetve „Pour Prisonier de juere”. Az internáltaknak szóló postai küldemények (levelek) a rendes postai díj alá esnek. Ezekre a jobbsarokban oda kell írni, a „Pour interné” jelzést.

Hadifoglyoknak Szerbiába, Montenegróba, Angliába, Franciaországba és Japánba levelek is küldhetők, Oroszországba azonban csak levelezőlapot ajánlatos küldeni. A leveleket mindeniket nyitott állapotban kell a postára adni. A levelet és levelezőlapok címrésztét és tartalmát vagy a rendeltetési ország nyelvén, vagy franciául és németül kell írni.

A címben fel kell tüntetni a hadifogoly katonai rangját is, nemkülönben azt a csapatot is, amelyben fogsága előtt szolgált. Ha a címzett a fogságba jutott címét nem tudja, elég, ha megnevezi az országot, ahol fogságban van. A leveleken — a boríték hátlapján — rajta legyen a feladó teljes címe. Internáltaknak Oroszországba, Szerbiába, Montenegróba, Angliába és Franciaországba közönséges nyitott leveleket, Franciaország kivételével pedig a többi országokba ezek a levelek ajánlatlan is küldhetők. — Egyébként ezekre a levelekre is a hadifoglyokkal való levelezésre vonatkozó formák és szabályok kötelezők.

A hadifogságba jutottak részére nemzetközi postautalványok is küldhetők, Oroszországba, Angliába, Franciaországba, Japánba és Szerbiába. Ezek az illető államok pénzegegyeségére állítandók ki és „Au Contrôle Generale des Postes à Berne” címmel látandók el. A Szerbiába szóló nemzetközi postautalványokra címnek „külföldi postautalványok kiereselő hivatala, Budapest” irandó. Egy postautalvánnyal egyelőre csak 200 frank vagy ezzel egyenértékű utalvány küldhető. A postautalvány szelvényére közleményt írni nem szabad. A címzés használatos a levelekével. Azzal a különbséggel, hogy a feladó neve és címe mindig a szelvényre irandó. Internáltak részére a pénzküldemények Franciaország kivételével hová a külügyminisztérium útján legfeljebb 300 korona küldhető,

a további országokba a hadifoglyok mintájára küldhetők Angliába és Oroszországba a Svájci, Szerbiába a román tarifa szerint bérmentesítve. Pénzesleveleket hadifoglyoknak egyáltalán nem, internáltaknak csak Oroszországba és Angliába küldhetők.

Postacsomag 3 klg. ig. Oroszországba, Franciaországba és Angliába küldhető hadifoglyoknak. Internáltaknak csak Angliába és Oroszországba küldhetők postacsomagok. Táviratok közértelmű, világos nyelven és teljes aláírással ellátva csak hadifoglyoknak küldhetők. Oroszországba, Szerbiába és Montenegróba. Bővebb tudnivalókat az összes postai küldeményekre vonatkozólag a város-házán kifüggesztett hirdetések tartalmazzanak.

Nagyvárad, 1915. március 31-én.

Rendőrfőkapitányság.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai arakon alul előírás szerint és gyorsan készít **Darabont Gy. és Tsa** elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezso-u. 6. Szennelőd palota. Telefon 980. szám.

Első osztályú száraz

szőlőkarók

bármely mennyiségben kaphatók

Weiszberger és Társa

tüzifa telepén, a nagyvárad-velencei vasutállomásnál.

Telefon: 683.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

5420—915.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán a honvéd tüzér laktanya belső területén végzendő kavicsolási és köröskő burkoló munkák vállalatba adása céljából folyó évi április hó 29 napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

- Makadamszerű kavics burkolat készítése köröskőből.
- Rostaalj terítése körös kavicsból.
- Köröskő burkolat készítése.

A munkálatok a munka átadásakor azonnal megkezdendők és az összes munkák az első munkaszakasz átadásától számítva legkésőbb három hónap alatt befejezendők.

Vállalkozó munkálatait a fővállalkozó előrehaladása arányában tartozik elkészíteni, az utolsó területre átadásától számított négy hét alatt azonban az összes hátralevő munkálatokat befejezni tartozik. Ehez képest a három havi befejezési határidő esetleg meg fog hosszabbítani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házépítészre.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttség elnök kezéhez 1915. április hó 29 napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy pósta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységárak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártelekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártelekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések egy koronáért megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket, ártelekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az összes munkálatok csak egy fővállalatnak adatnak ki, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon Kereskedelmi és Iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A városi közönsége fenttartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott arakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915. április 12.

Komlóssy József,
tanácsnok, küld. elnöke.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon száma 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osillátorok,

évlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. méretű minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Denaturált szesz

csakis 100 literen felüli mennyiségben

kapható

a Győri Szeszgyár Fiókjánál

Lőblé gyár

Kolozsvári-ut 6. sz.

Telephon 33. sz.